

КАФЕДРА РОСЛИННИЦТВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

XIII науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА
ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ
ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА»**

25 листопада 2022 року

м. Полтава

Матеріали XIII науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2022. 81 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науководослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, доцент;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр КУЦЕНКО – професор кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, професор;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Рекомендовано до друку вченою радою інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 4, від 24 листопада 2022 року

ЗМІСТ

Тоцький В. М., Заєць Т. О. Продуктивні показники сортів пшениці озимої різних селекційних центрів	5
Писаренко Н. В., Сидорчук В. І. Напрямки та перспективи використання нових сортів картоплі української селекції	8
Шакалій С. М., Баган А. В., Марініч Л. Г. Декоративні властивості дерев і кущів	11
Оборонова А.В. Лікарські властивості та метод вирощування женьшеню в Україні	13
Марініч Л.Г., Калашнік О.П., Скрипка Ю.О. Вплив елементів технології вирощування люцерни на формування кормової продуктивності	15
Марініч Л. Г., Ласкавий Д. Ю., Бабич Р. О. Роль бобових культур у підвищенні якості зелених кормів	17
Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М., Марініч Л.Г. Значення троянди у декоративному садівництві	19
Вережак Д.В. Вплив зміни клімату на продуктивність пшениці озимої	22
Бараболя О.В. Зберігання зернових мас у сухому стані, основні вимоги	25
Бараболя О.В. Кравець І.А. Урожайність пшениці м'якої озимої залежно від попередників та строків сівби	27
Гангур В. В., Космінський О.О., Поляков І.А., Гурба В.С. Формування асиміляційної поверхні рослин соняшнику залежно від рівня удобрення	30
Гангур В. В., Кирлиця А. О., Баранник В. П. Вплив строків сівби напольову схожість насіння гібридів кукурудзи різних груп стиглості	33
Єремко Л.С., Марініч Л.Г., Тіт Ю.Л. Вплив біологічних добрив та стимулятора росту рослин на урожайність сочевиці.	35
Єремко Л.С., Олянецький О.В. Вплив мінерального удобрення на урожайність нуту.	38
Єремко Л.С., Понятенко А.О. Вплив мінерального удобрення та біостимулятора росту рослин на формування продуктивності сої.	42
Ляшенко В. В., Карасенко В. М. Продуктивність пшениці ярої за різних рівнів удобрення	45
Філоненко С.В., Борисюк О.О., Лисак В.М. Вплив рістстимулюючих препаратів на маточні буряки цукрові	51
Філоненко С.В., Деркач А.М. Оптимізація мікроелементного живлення кукурудзи	54
Філоненко С.В., Серета О.О., Філоненко В.С. Вплив елементів агротехніки на екологізацію технології вирощування насіння буряки цукрових	58
Філоненко С.В., Заплава С.О., Райда В.В. Ефективність та доцільність позакореневого внесення мікроелементів на висадках	61

буряків цукрових

Барат Ю. М., Коляка В. В. Продуктивність сортів картоплі залежно від удобрення **64**

Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Структурні показники урожайності нуту залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу **68**

Лень О.І., Снігир В.П., Ткаченко Т.М. Структурні показники урожайності пшениці озимої залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу **70**

Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Вплив позакореневого підживлення рослин як фактор підвищення зернової продуктивності нуту **72**

Баган А.В., Петренко П.В. Вплив регулятора росту вимпел 2 на продуктивність пшениці м'якої ярої **75**

Тікан Ю. М. Вирощування соняшнику за органічної технології **76**

Улізько В. М. Елементи живлення для росту й розвитку кукурудзи **79**

2. Підвищення стійкості до зміни клімату сільськогосподарського сектору Півдня України. *Регіональний екологічний центр*: Угорщина, 2015. 76 с.

3. Польовий А.М., Кульбіда М.І., Трофімова І.Т., Адаменко Т.І. Вплив зміни клімату на сільське господарство півдня України. *Міжвідомчий. наук. зб. України: Метеорологія, кліматологія та гідрологія*. К. : КНТ, 2005. Вип. 49. С. 252–260.

4. Степаненко С.М., Польовий А.М., Школьнік Є.П. Оцінка впливу кліматичних змін на галузі економіки України. Одеса : Екологія, 2011. 696 с.

УДК 631.243.32

ЗБЕРІГАННЯ ЗЕРНОВИХ МАС У СУХОМУ СТАНІ, ОСНОВНІ ВИМОГИ

Бараболя О.В., к. с.-г. н., доцент,
e-mail: Olga.barabolia@ukr.net

Полтавський державний аграрний університет

Проаналізувавши дослідження впродовж останніх років встановлено, що для зберігання зернової маси в сухому стані необхідно регулярно стежити за станом зерна в складських приміщеннях. Перед закладанням на зберігання необхідно визначити вологість зерна та вміст смітних та зернових домішок в складі зернової маси.

Режими зберігання зернових мас в сухому стані значною мірою зумовлені найважливішими чинниками, від яких суттєво залежить стан і збереженість зерна: вологості зернової маси в складських приміщеннях та довкілля; температури зберігання зернової маси та довкілля; доступу кисню до зернової маси[1].

Розподіл зернової маси на сухе, середньої сухості, вологе і сире зумовлений здатністю зерна пшениці до зберігання у звичайних умовах. Сухе зерно пшениці чи інших сільськогосподарських культур найбільш стійке, його можна закладати на досить тривале зберігання; зерно середньої сухості в теплий період потребує особливих умов зберігання та ретельного спостереження; вологе зерно пшениці можна зберігати лише в охолодженому стані; сире зерно без попереднього сушіння закладати на зберігання не допускається[2].

Режим зберігання зерна пшениці в сухому стані є найбільш сприйнятливим для довгострокового зберігання зернових мас. Систематичне спостереження лаборантів за станом партій сухого зерна, достатня ізоляція від навколишніх зовнішніх впливів дають змогу зберігати зерно з мінімальними втратами протягом декількох років. Вимоги щодо зберігання сухого зерна пшениці озимої контролюються одним найважливішим чинником — умістом у ньому вологи[3].

За недотримання умов зберігання бувають значні втрати зерна. Наприклад, внаслідок тривалого зберігання сирого зерна (зокрема на відкритих площадках) до сушіння; за зберігання зерна, яке заражене шкідниками; за порушення режимів післязбирального оброблення і зберігання зерна; за перевезення в неспеціалізованих транспортних засобах і т. д.

Загалом усі втрати сільськогосподарської продукції під час зберігання поділяють на дві групи: втрати у вазі та в якості[1].

При цьому втрати зернових мас можуть бути: біологічного та механічного походження. Біологічні втрати зерна у разі виникають внаслідок:

- дихання як характерної ознаки життєдіяльності зерна;
- проростання зерна;
- розвитку мікроорганізмів;
- самозігрівання;
- пошкодження шкідниками і кліщами;
- знищення гризунами[1].

Механічні втрати виникають внаслідок:

- травмування зерна (під час транспортування і навантажувально-розвантажувальних робіт, що призводить до пошкодження зерна);
- розпилювання (в результаті стирання частин зерна під час багаторазового переміщення);
- просипання (під час транспортування і навантажувально-розвантажувальних робіт).

Втрати якості зернової маси насамперед відбуваються під впливом:

- дихання (оскільки воно супроводжується виділенням теплоти і, як наслідок, підвищенням температури, зміною хімічного складу, технологічних і посівних властивостей);
- проростання (супроводжується зміною хімічного складу і технологічних властивостей);
- розвитку мікроорганізмів (супроводжується активізацією дихання зерна, накопиченням токсинів, зниженням технологічних і посівних властивостей);
- розвитку шкідників і кліщів (залежно від ступеня зараженості у зерні можуть знизитися технологічні властивості або воно може взагалі стати непридатним для переробки)[1].

Для забезпечення збереженості зерна чи зернової маси після збирання доцільно дотримуватися наступних заходів:

До закладки на зберігання допускається насіння, доведене за показниками вологості та наявності домішок до стандартного рівня. Розміщення партій насіння проводять з урахуванням сортових та посівних якостей. Репродуктивне насіння можна зберігати насипом. Висота насипу для зернових і зернобобових культур не повинна перевищувати 2 м (за активної вентиляції — до 3 м), олійних — 1 м. Засік не досипають на 15–20 см до стіни[2].

Зернову масу, призначену для тривалого зберігання, висушену до вологості, нижче критичної, зберігають у сухому стані. При цьому висота

насипу не має значення. Температура зберігання сухого зерна хоч і несуттєво, але впливає на інтенсивність його дихання, тому завжди краще, коли вона нижча (у сховищах, під навісами тощо). Тимчасово або постійно (наприклад, зерно ячменю пивоварного) зберігають вологим (15–16%) в охолодженому режимі (з температурою нижче як 10 °С). Зернову масу вологістю понад 19% краще охолоджувати до 5–6 °С[3].

Бібліографічний список

1.Харченко О., Бараболя О.В. Вплив самозігрівання на якість пшениці озимої. Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 24-25 квітня 2019 р. Том.ІІ. Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 53-55.

2.Бараболя О.В., Рожковський Ю.Г. Особливості способів зберігання зерна за різною вологістю. Матеріали ІХ науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Полтавська державна аграрна академія, 2020. С. 30-33

3.Бараболя О.В., Кириченко Д. В. Обґрунтування промислових технологій зберігання зерна в надзвичайних ситуаціях . Матеріали ХІІ науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні напрямки та інновації у вирішенні проблем галузі рослинництва» присвячена 180 річчю з дня народження професора А. Є. Зайкевича / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін.Полтавський державний аграрний університет, 2022. С. 117-119

УДК 631.54

УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКІВ ТА СТРОКІВ СІВБИ

Бараболя О.В. доцент, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва, e-mail: Olga.barabolia@ukr.net

Кравець І.А. здобувач вищої освіти, СВО Магістр

Полтавський державний аграрний університет

Дослідженнями які проводились впродовж 2021–2022 рр. встановлено, що для нарощуванні виробництва зерна пшениці озимої м'якої в умовах Лівобережного Лісостепу України. Кращими попередниками для пшениці озимої м'якої в сівозмінах є горох на зерно та сидеральний пар, після яких формувалася найвища урожайність зерна.

Нарощування виробництва зерна пшениці озимої в Україні є питанням продовольчої безпеки як в нашій країні та цілого світу та підвищення